

УДК 349.4

Трегуб М.В., к.т.н., доцент кафедри геодезії*(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)*

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРИНЦИПІВ ПАРТИСИПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

За рахунок використання методів і механізмів управління земельними ресурсами в територіальних громадах мають забезпечуватися дотримання прав і врахування інтересів усіх зацікавлених сторін. Прозорі і зрозумілі рішення органів місцевого самоврядування – є основою формування довіри до них з боку жителів і їх відповідальності за співучасть у прийнятті рішень.

З метою забезпечення спільного прийняття рішень щодо використання земель у територіальних громадах доцільно застосовувати інструментарій партисипативного управління земельними ресурсами. Партисипація (від латинського «participatio» - участь) – це культура спів-участі, де люди не просто пасивні споживачі, а активні учасники у різних сферах життя. У свою чергу, «партисипативне управління земельними ресурсами»: це система, де рішення щодо використання земель приймаються не лише урядом, органами державної влади, місцевого самоврядування або власниками, а й за участю всіх зацікавлених сторін.

Сьогодні лише в одному нормативно-правовому акті України у Порядку формування Концепції інтегрованого розвитку території територіальної [1] зазначається, що «формування Концепції інтегрованого розвитку здійснюється із застосуванням таких принципів: партисипації, що передбачає максимальне залучення та інформування громадськості на всіх етапах процесу розроблення документів з розвитку територіальної громади та врахування всіх відповідних інтересів...». З урахуванням наведеного вище, обґрунтуємо принципи, методи і визначимо переваги від використання інструментів партисипативного управління земельними ресурсами.

Принципи партисипативного управління земельними ресурсами можна визначити такі:

- *включеність усіх зацікавлених сторін*: забезпечується наданням рівного доступу до інформації та процесів прийняття рішень для всіх зацікавлених сторін;
- *прозорість на кожному етапі прийняття рішення*: забезпечується відкритістю та підзвітністю у прийнятті рішень;
- *відповідальність сторін партисипативного управління*: формується за рахунок розподілу відповідальності за раціональне (ефективне, стале) використання земельних ресурсів;
- *справедливість у питаннях наслідків від використання земель*: має дотримуватися рівномірний розподіл вигод та збитків від використання землі;
- *підтримка та заохочення до запровадження партисипативного управління*: надання ресурсів та інструментів для ефективної участі.

З метою забезпечення методів партисипативного управління земельними ресурсами важливо визначити методи, за рахунок яких досягаються відповідні принципи, а саме:

- *громадські слухання* – це відкрита зустріч-обговорення, де представники влади, місцевого самоврядування, залучені експерти та громадськість обговорюють важливі питання управління земельними ресурсами. Для забезпечення ефективних громадських слухань важливо забезпечити широке представництво усіх верств населення та інших зацікавлених сторін;
- *консультації* – це ефективний інструмент, який дозволяє забезпечити участь всіх зацікавлених сторін в управлінні земельними ресурсами. Це призводить до

прийняття більш ефективних, справедливих та сталих рішень за рахунок відкритої співпраці з експертами та зацікавленими сторонами;

– фокус-групи – це метод якісного дослідження, який дозволяє отримати глибоку інформацію про думки, почуття та переконання людей з конкретної теми за рахунок глибокого вивчення думок конкретних груп;

– соціальні опитування – забезпечують збір даних про думки та потреби людей, але важливо, щоб вони розроблялися та проводилися професійними соціологами, які вміють забезпечити точність та надійність результатів;

– мапування участі – визначення та залучення всіх зацікавлених сторін до візуалізації інформації та ідентифікації проблемних питань щодо управління земельними ресурсами.

Імплементация принципів партисипативного управління земельними ресурсами у ТГ є важливим завданням, яке потребує залучення широкого кола представників громади. Наслідками запровадження такої моделі управління призведе до прозорості прийняття рішень у ТГ, демократизації процесів і формування довіри жителів ТГ до органів місцевого самоврядування.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Список використаних джерел:

1. Порядок формування Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади, затверджений наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 22.09.2022 № 172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-22#Text>.